

Nežijeme pro budoucnost, ale pro okamžik vydělat a zmizet

Jan Burian mě překvapil. Nejen tím, že zná velmi dobře Valašsko, ale hlavně proto, že ačkoli toho dokázal opravdu hodně, stále zůstal skromným a přístupným člověkem. Líbila se mi ta půlhodina, kterou jsem s ním mohla strávit.

A samozřejmě následně mě uchvátil i jeho pořad, který se konal v nabitém sále T klubu. „Nestává se mi běžně v jiných městech, že bych zpíval před zcela zaplněným hledištěm. Je vidět, že rožnovská kulturní agentura dělá svou práci dobře. A vypovídá to také o tom, že jsou Rožnované vzdělaní lidé,“ řekl Jan Burian předtím, než ho lidé po dlouhém potlesku pustili na cestu zpět do Prahy.

■ **Do Rožnova jste přijel s pořadem Ekologie duše. Prozradte, jak se nezbáznit z naší civilizace?**

Musíme se o sebe starat. Hlavní je nepropadat depresím a srovnat si hodnoty.

■ **Jak se dá nepropadat depresím v dnešním světě rychle se řítícím kupředu?**

Nesmíme panikařit. Je důležité si uvědomit, že žijeme v bohaté zemi, kde jsou problémy a kde se najdou lidé, žijící na prahu chudoby, ale v níž se máme lépe než drtivá většina planety.

■ **Je podle vás důležité se občas uvolnit a nechat věci, aby se samy srovnaly?**

Ano, to je naprosto zásadní. Vidíme zcela jasně, kam vede workoholismus, a jak lidé, kteří mu propadli, špatně končí. Nikdo nemá nevyčerpatelný zdroj energie.

■ **Měl jste někdy vy sám pocit, že se z naší civilizace zblázníte? Že toho máte opravdu hodně?**

Mám oproti řadě lidí výhodu v tom, že dělám, co mě baví a zajímá. A navíc že mi za to většinou někdo zaplatí. Takže neztrácím čas tím, co člověk běžně musí, aby dostal na konci měsíce výplatu. Taky si potřebuji vydělat, a proto například dělám průvodce v cizích zemích, ale i to mě baví, i to je pro mě radost. Nemusím ovšem brát podřadné umělecké práce, jako například psát reklamní texty a podobně.

■ **Kdy a kde provádíte?**

Vždy když se dá. Například jezdím občas v zimě do Chile. Nejvíce ale provádím na Islandu, což je letní země, a v Portugalsku, které je jarní a podzimní. Loni jsem měl sedm několika-denních zájezdů.

■ **Provádíte Čechy?**

Ano, na základě svých knížek. Když

vyšly, začalo se mi po těch zemích stýskat, a protože jsem neměl peníze na to, abych tam jezdil, a materiálů jsem měl opravdu hodně, řekl jsem si, že bych tam mohl zkusit provádět lidi. Samozřejmě jsem se musel řemeslo, které je docela těžké, naučit.

■ **Když jsme u těch knih, kolik jste jich napsal?**

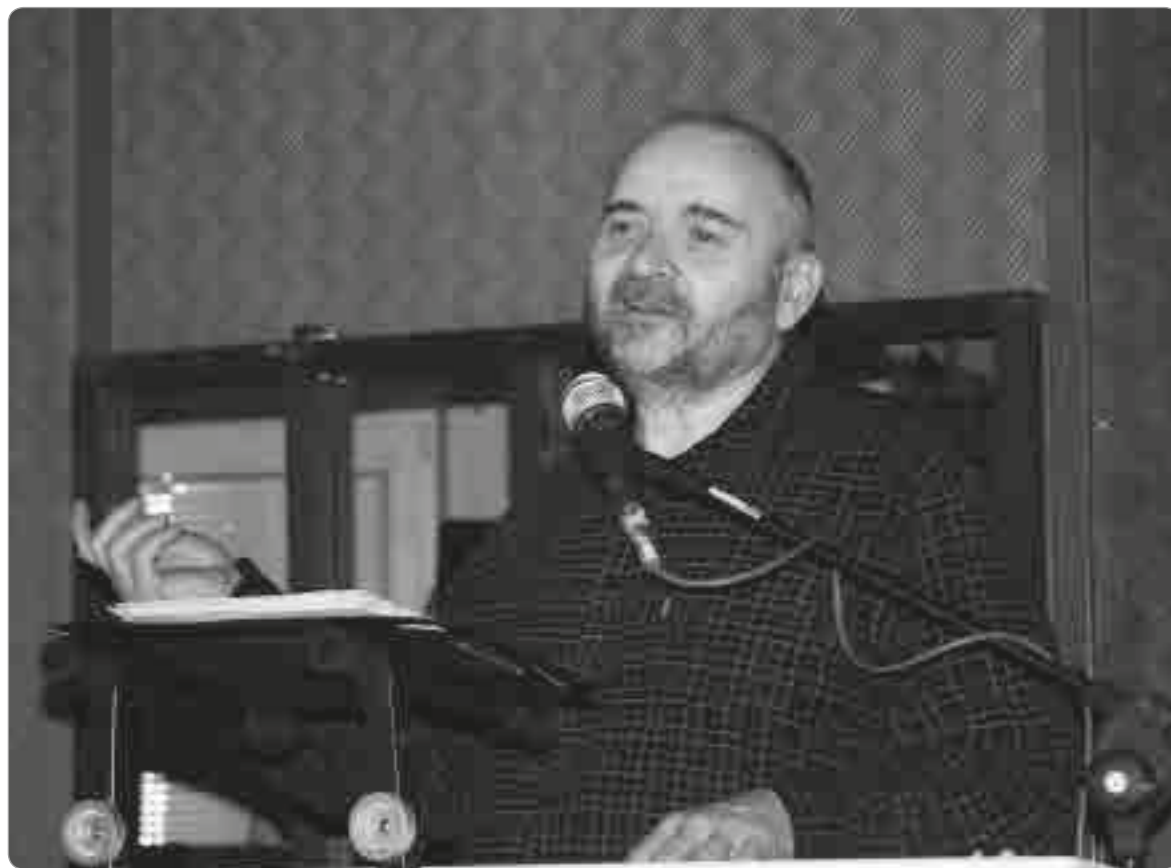
To nevím. Ale mám na kontě určité pět knih o cizích zemích, tři svazky fejetonů, tři básnické sbírky, tlustou knihu o svém otci a určitě by se ještě něco našlo, ale teď si nevzpomenu. Taky jsem autorem jednoho zatím nevydaného feministického spisku o tom, jak jsem hlídal děti, když byla manželka na stáží v Americe.

■ **Moc se mi líbí vaše básně. Od kolika let se jim věnujete?**

Víte, mít na něco talent není žádná zásluha. To do vínku dostanete, nebo ne. Začal jsem psát ve čtrnácti letech, když jsem začal toužit po holkách. A bez psaní poezie si nedokážu od té doby život představit. Je to věc, která vám srovnává emoce, a nádherná alchymie a hra se slovy, i když vám nepostaví dům...

■ **Pozorujete ve společnosti odklon od literatury?**

Vůbec ne. Lidé se o knížky zajímají pořád hodně. Otázkou ale je, jak dlouho to vydrží, protože kultura ve společnosti nemá dobré postavení. V tomhle ohledu za vyspělým světem zaostáváme hodně. Podle mnohých, zejména politiků, je kultura k ničemu, protože nevydělává. Podle mě je však hodně ekonomicky výhodná do budoucna. Ale protože se tady nežije pro budoucnost, ale pro okamžik vydělat a zmizet, tak se na kulturu nehledí.

„Mít na něco talent není žádná zásluha. To do vínku dostanete, nebo ne,“ tvrdí Jan Burian.

Nicméně bez ní, bez vzdělání, bez schopnosti sebereflexe, bez schopnosti myslet a rozšířit svoje citění a vnímání věcí, je národ ztracený. A to je potřeba si uvědomit a změnit.

■ **Jste synem českého avantgardního divadelníka E. F. Buriana a herečky a spisovatelky Zuzany Kočové. Zároveň jste vnukem operního pěvce Emila Buriana. Máte to díky tomu v životě jednodušší, nebo složitější?**

Mám to v životě hezké, protože jsem vyrostl se zábavnými lidmi. Ale jinak je to jako v jiném řemesle. Když je někdo například z lékařské rodiny, tak je předpoklad, že ho medicína pohltní. Taky to má díky tomu občas těžší, protože ho všichni s rodiči srovnávají a občas peskuji. Já to ale hlavně považuju za dar, protože moji rodiče v životě něco chtěli a za něčím šli. Nebyla s nimi nuda. Mám je rád. Ale své místo v řemesle si musí člověk vždycky najít sám.

■ **Vaši příbuzní byli všichni úspěšní, nebylo pro vás zavazující taky uspět?**

Otázka je, co je úspěch. Já si myslím, že úspěch je, když člověk něco po-

chopí. A to si myslím, že mi sem tam docela jde.

■ **Vystudoval jste žurnalistiku a poté nastoupil do časopisu Melodie. Znamená to, že vás v té době již hudba zcela pohltila?**

Hudba mě bavila odjakživa, to je pravda. Na druhou stranu musím přiznat, že jsem do Melodie nastoupil, protože to byl únik. Nekonformních časopisů v době mého mládí moc nebylo. Úžasné v těch sedmdesátých letech bylo, že Melodie psala kriticky o kých. Pranyřovala také populární hudbu. To jsou věci, které tady už nejsou. Dnes se střední proud nechává být, a tak nás zahlucuje z rádia a kazí nám vkus.

■ **Co je těžší? Psát hudbu, básně nebo prózu? A v čem se tvorba liší? Mají jednotlivé obory své potřeby ve smyslu, že při psaní poezie vám svědčí víno a při skládání hudby zase strážlivost?**

Nejtěžší je dělat něco, co neumíte. Pro mě je někdy vše těžké a jindy vše snadné, záleží na tom, jaký mám den. Je to hezký a někdy také bláznivý souboj se životem.

■ **Střídáte jednotlivé umělecké žánry s železnou pravidelností?**

Většinou dělám to, co hoří, co musím dokončit a odevzdat. Odpočívám od jednoho u druhého. Nikdy tak doufám nepropadnu nějakému zoufalství ze stereotypu.

■ **Máte nějaké rituály, že například při psaní poezie pijete víno a při skládání hudby se zavíráte na chalupu?**

Ne, ale bylo by hezké, kdyby to tak fungovalo. Já mám jediný rituál, a to ten, že se práci věnuji ráno. Protože mi hlava na začátku dne pracuje sama, nic jí nemusím říkat. Po deváté hodině je pro mě všechno daleko těžší.

■ **Líbí se vám v Rožnově? Navštívil jste už například skanzen nebo jiná turisticky oblíbená místa?**

Ve skanzenu jsem byl několikrát, naposledy docela nedávno. Valašsko mám moc rád. Roky jsem jezdil do Meziríčí na Valašský špalíček, a na dovolené do Liptálu. A hrál jsem tu tak na dvacetí různých místech.

Text a foto: Alexandra Bursíková